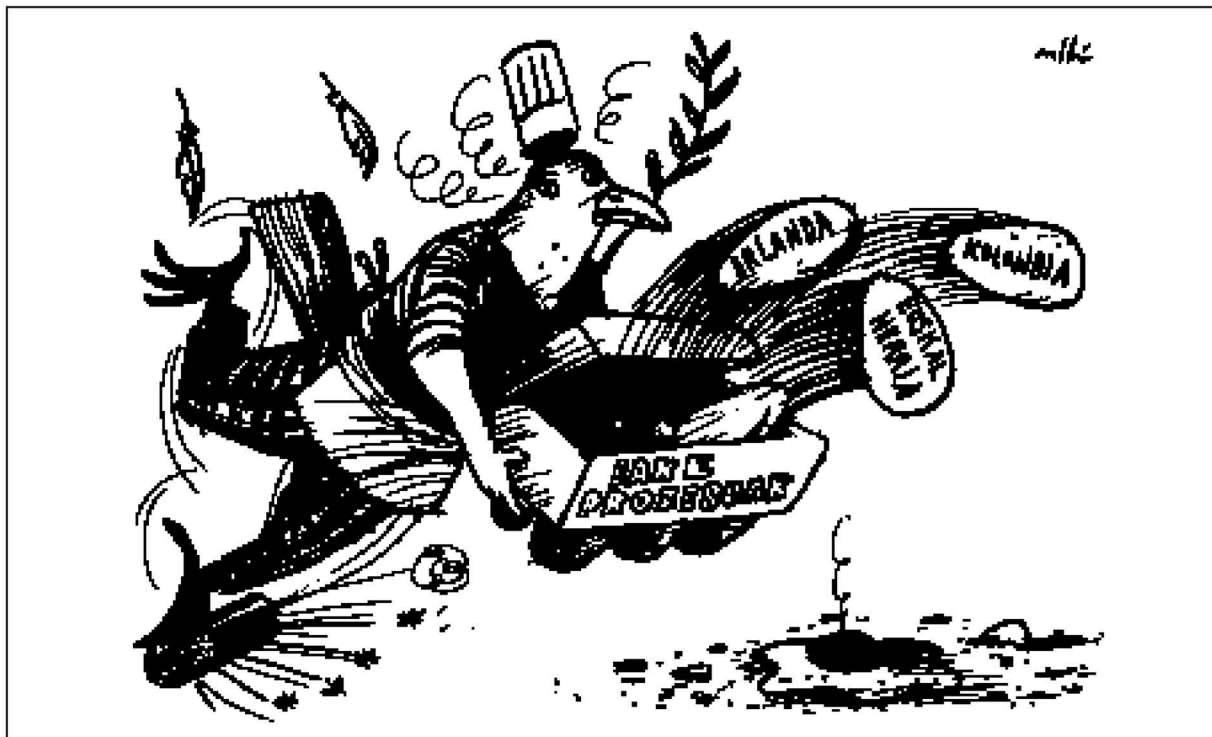

• MATTIN •

Europako nekazaritza

• IÑAKI GERENABARRENA •

[EAEKO NEKAZARITZA ETA ARRANTZA SAILBURUA]

Nekazaritzaren gaineko negoziazioen amaieran zer-tobait hutsalduta gelditu da Agenda 2000, Europako Batzordeak proposatua bera. Nekazaritza Ministroen Kontseiluak Europako gizarteari aurkeztu dion Nekazaritza Politika Komunik (2000/2006) ez die erantzun egokirik ematen Europak mende berriaren hasieran landa-inguruneari egiten dizkion eskakizunei. Nekazaritza politika bateratu berriak ezer gutxi du berritik. Neurri handi batean, lehengo da, areagotua, eta Fischler Proposamena -hau da, Agenda 2000- iradoki zuten printzipioetatik nahiko gutxi gordetzen du.

Eusko Jaurilaritza bere garaian proposamen haren alde agertu zen, abiapuntu onargarria zelako, zenbait gaitan hobetu beharrekoa izan arren, hala nola Europako laguntza zuzenen modulazioan, nekazaritza multifuntzionalaren errentaren hobekuntzan, eta basoetan, nekazaritza-ingurumenetan zein landa-garapenean aplikatu beharreko politika berrietan.

Emaitza ez da ona izan, eta, gainera, oraindik ere zalantza garrantzitsuak daude. Emaitza horretan erabakigarriak izan dira, alde batetik, Alemaniaren Lehendakaritza, haren ikuspegia ez delako guztiz inpartziala izan, eta, beraz, aurrekari desegoki bat ezarri duelako; bestetik, Frantziaren jarrera, bertako nekazaritza-ustiategi handiez oso arduratuta egon delako; baita Espainiaren jarrera inkoherentea ere; eta, azkenik, Europako Batzordearen ahulezia.

Konpondu gabeko arazo nagusietako bat laguntza zuzenen modulazioaren gaia izan da. Agenda 2000-k ildo horretan hasieran egindako proposamena ez zen behar adinakoa Eusko Jaurilaritzaren ustez, eta az-

kenean atzera bota dute. Hala, laguntzak, gutxienez 2007. urtea arte, produktuarekiko era zuzenki proportzionalean banatzen jarraituko dute, baina, ziur aski, Europako gizarteak ez du hori ulertuko.

Oraingo honekin Europako Batzordeak, estatuetako ordezkariaren interesen ondorioz, bigarren aldiz huts egin du Nekazaritza Politika Komunikaren printzipioak sakon berritzeko eta eguneratzeko egin duen ahaleginean -lehendabiziko aldiz 1991n gertatu zen *Inform Mac Sharry*- delakoaren bidez-. Jakina, horrela ez da eraikitzen Europa.

Hala, guztiz indarrean jarraitzen du Nekazaritzako komisarioak berak, Mac Sharry irlandarrak, zabalduko salaketa guztiz ezagunak, alegia, Nekazaritza Politika Komunikaren laguntzaren %80a -haren aurrekontuak guztira EBkoaren %47 izaten jarraituko du- %20 nekazarik soilik jasotzen dutela.

Hau da, Nekazaritza Politikaren egungo ereduak oraindik ere lehen-tasuna ematen die kopuruari, produktuari eta elikagaien autohornikuntza hutsari, eta ez kalitateari, ekoizleari edo nekazaritzaren multifuntzionaltasunari; hots, Nekazaritza Politika Komunik iraganean errotuta jarraitzen du, eta ez du inolako zentzurik une honetan, Europako gizarteak nekazaritzari lurralde esparrua antolatze eskatzen diolako, ingurumenaren kontserbazio aktiboa egiteko, landa-inguruneko gizarte egiturak iraunarazteko, eta eskaintzen diren elikagaien kalitatea eta osasun-berme guztiak izateko.

Bereziki Espainiako ordezkariaren jarrera izan da koherentzia gutxi-koa; izan ere, Bruselari elkartzuna eskatzen diote kohesio fondoan mantentzearen bidez, baina gero ez ditu kohesio printzipio horiek

aplikatu nahi bere nekazaritzan laguntza zuzenen modulazioaren bitartez.

Modulaziorik gabeko laguntza zuzenen arazoa da nekazaririk gabeko nekazaritza baterako daudela pentsatuta, ezin direlako nekazaritza hartu laguntza horien jasotzaile handiak.

Alde ilun garrantzitsu asko agertzen dituen beste gai bat da esnekien eta belarki-laboreen merkatuak antolatze erreformak gauzatu diren era, batez ere prezioen jaitsierengatik, laguntza berriek ez dituztelako berdindu, eta Europa osoan, merkatuaren desoreka egiturazkoa izan arren, gertatutako esnekuotaren gehikuntza orokortuagatik. Hala, egoera larriagotu egingo da bereziki hainbat merkatutan, Espainiakoan esate baterako, soberakin horiek jaso ohi baititu.

Europako laguntzak jasotzearen belarki-laboreetan errendimendu handiagoa onartzeak, lehenik eta behin, ekarri beharko luke Arabako zerealistei itzultzea azken erreformaren hastapenean Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioak kendu zizkien errendimenduak; izan ere, ministerio horrek berak helarazi zuen Europako Batzordea errendimenduak handitzeko eskakizuna, Eusko Jaurilaritzak proposatuta.

Bestalde, Nekazaritza Politika Komuna berritzeko oraindik oraingo akordioak baditu beste alderdi on batzuk ere, Fischler Proposametik datozenak, hala nola nekazaritza-ingurumenetarako neurri berriak, landa-garapenerako programa horizontal berria, eta Europako eskualdeek esku-hartze handiagoa izatea laguntza zuzenen kudeaketan.

• Erredakzioan itzulita

OLATZ OSA

Konpromisoaren lekukoa

Lekukoa. Euskarak etenik gabe eta korrika garatzeko duen premiaren lekukoa. Euskaldunok eta Euskal Herriak aitzinaratzeko duten nahiaren lekukoa. Konpromisoaren lekukoa.

Konpromisoa. Euskarak gaurdaino iraun dezan milaka herritarrek hartu duten konpromisoa. Lekukotzaren konpromisoa. Alderdi politikoe-ek egundaino lehentasunez bultzatu ez duten konpromisoa.

Gizarte osoarena da euskara bultzatu eta garatzeko konpromisoa, bistan da. Ez nau, ordea, herritarren ahaleginak arduratzen, batetik oraino euskararen aldeko apustua eta lana herritarrengandik etorri delako eta bestetik beti egon delako lekukoa hartzeko adorea eta ilusioa izan duenik. Gehiago kezkatzen nau euskara alderdi politikoen agendatik kanpo ikusteak, edo gaitzago, hitzordua euskara egurtzeko soilik eskaintzeak.

Oraintsu sinatu dute hainbat alderdi politikok, Kontseiluak bultzatuta, euskararen aldeko neurriak hartzeko konpromisoa jasotzen duen akordio politikoa. Bada, akordio hori garatzeko unea iritsi da, seriooki erdu behar zaio gaiari eta euskaraz zokoratu nahi dutenek probokatuko dituzten ekaitzen aurrean, euskararen garapena ahalbidetuko duen bidea egin behar da, oskol eta guzti, behar bada. Baina aurrera. Eta Korrika!

Eta alderdi politikoe-ek euskararen garapenean aldeko lanean sartu behar duten bezalaxe, euskarak eta euskalgintzak ezin dute azken hilabeteotan eraikitzen ari den herrigintza proiektutik at gelditu. Euskalgintzak ere badauka Lizarra-Garazi akordioa gizarteratzen eta eraikitzen zer egina. Alderdiei euskara eta euskararen erakundeak laguntzea eskatu behar zaie, euskalgintzari, eguneroko lanaz gain, Lizarra-Garazin abiatutakoa zabaltzea. Abagune aparta urratsak emateko, hizkuntza eta herria elkar elikatze-ko.

Hurrengo Korrikak Lizarratik Garazirako bidea egin dezake... agian.

...kornerra

MIKEL ELORZA

Asmatu nahian

■ Nekane Txapartegi eta Mikel Egibarren atxiloketaldiaren irudirik ez zaigu eskainiko, ubeldurak ez baitu ondo ematen telebistan, batez ere nabarmenegi ez ikusteko moduan egina dagoenean. Egibar eritetxera eraman behar izanak izango du, bestalde, jatorrizko azalpen mediku *garbirik*. Madrilgo IUko hainbat diputatuk egindako salaketa ere, presoek bizi duten egoerari buruzkoa (isolamenduak, umiliazioak, eskubideen zapaketa...), ez da *Documentos TV* edo *Informe Semanal*-en agendan sartzen. Beti da deigarriagoa besteen begietako lastoa. Gainera, ez ote naiz ohartu gauza inportanteagoak dituztela eskuartean: Milosevic *deabrua*-rekin zer egin asmatzen dihardute. Guri erakusten ez zaizkigun irudi horiek nola bidali asmatu nahian, agerikoegia izan gabe, Kosovoko bezalako arazoak nola tratatu erakusgarri.